

Ro?linne krajobrazy wojny w Ukrainie grant

Ro?linne krajobrazy wojny w Ukrainie. Odporno??, zaradno??, solastalgia, dyskursy narodotw?rcze

Przydatne informacje

Nazwa Programu: [OPUS 27](#) [1]

?ród?o Finansowania: [NCN](#) [2]

Nr grantu: 2024/53/B/HS3/03571

Nr wewn?trzny UW: 501-D131-66-0007404

Kierownik grantu: Iwa Ko?odziejska

Lider grantu: Uniwersytet Warszawski

Wysoko?? dofinansowania: 907 633 z?

Termin rozpocz?cia: 13-02-2025

Termin zako?czenia: 12-02-2028

EN

Ukraine's War Plant Landscapes. Resilience, Resourcefulness, Solastalgia and Nation Building Discourses

Program Name: [OPUS 27](#) [3]

Funding Source: National Science Centre Poland

Grant No.: 2024/53/B/HS3/03571

UW Internal No.: 501-D131-66-0007404

Grant Manager: Iwa Ko?odziejska

Grant Leader: University of Warsaw

Funding Amount: PLN 907,633

Start Date: February 13, 2025

End Date: February 12, 2028

About the project

War impacts not only human lives, but it also reshapes ecosystems and the lives of non-human actors who are forced to adapt to new and often devastating circumstances. The ongoing war in Ukraine provides an important and urgent context for analyzing these connections, especially as the humanities and social sciences are developing an increasing number of tools for analyzing multi-species relationships.

Since the Russia's full-scale invasion of Ukraine, environmental destruction has become widely discussed in both traditional and social media. Images and stories about war-damaged landscapes, ecocide, and multispecies survival are present in current discussions and narratives. Such narratives highlight how plants, animals, and ecosystems become part of human experiences of war, loss, and resilience.

Aim of the project

This project focuses on human-plant relations during the war in Ukraine, specifically on:

- Solastalgia – the emotional suffering linked to the loss of familiar environments
- People's resilience in the face of ecological destruction

-
- Nation-building discourses that draw on relationships with plants, land, and landscape

Central research questions include:

How do people perceive environmental destruction caused by warfare? Does war evoke nostalgia for damaged or lost landscapes? How do relationships with plants and ecosystems support human resilience? And how are these experiences reflected in everyday practices and cultural narratives?

Research context and methods

Ukraine's ecological variety, from eastern steppes to western beech forests, creates diverse experiences of environmental change. The project's fieldwork will involve interviews with internally displaced people who reside in Uzhhorod and other localities in Zakarpattia, as well as the residents of the city and region. We will talk to both people who experienced first hand the environmental loss and those whose understanding of such loss is shaped through media and contact with displaced communities.

The project will be conducted twofold:

- by collecting (using diverse ethnographic methods) and analysing ethnographic material from fieldtrips to Zakarpattia;
- and analysing digital and traditional media coverage on the shift of perception of environmental changes caused by the war, when indicated by people as sources of their knowledge on the subject.

Aiming for deeper and more diverse understanding of the interspecies relations various ethnographic methods will be employed (including mapping, involvement of photographs, video and walking methods), photo voucher specimens of important plant species will be collected, artistic activities with the participation of the research participants, artists and researchers will be co-created in the research process.

Research process and field trips

In the midst of war, Uzhhorod is relatively a peaceful city in Ukraine's westernmost Zakarpattia region, which has become a crossroads for people looking for safety. This is the setting of our research. War does not only devastate communities: it reshapes ecosystems, uproots plants and people alike, and forces entirely new reality.

Uzhhorod is situated near the Slovak border and is located on the Uzh river, the city appears quiet compared to the East and South of the country. However, since 2022, it has witnessed remarkable change: tens of thousands of internally displaced people have arrived, transforming the city and the region as well. During our first field trip we visited Siverskodonetski pavuchky volunteer hub (Spiders from Siverskodonetsk) where people can come and create camouflage nets for soldiers on the frontlines. Such nets help tremendously with covering military equipment from drones and FVPs. People who come to the center are predominantly IDPs from various cities and regions, some are under occupation, some are at or extremely close to the frontlines. We spent quite a bit of time helping with nets and getting to know people and their stories, their current life in Uzhhorod and what they miss from their hometowns and regions.

We also had the opportunity to connect with people at the university in Uzhhorod, some are academics who work with similar topics and research, but also we got a chance to have access to university dormitories that host IDPs. This also gave us chance to speak to different people who shared their heart-breaking stories. We had a chance to learn more about their homes that they had to leave, what they miss, what kind of natural and urban landscape they know and remember, and how they find themselves in new place and new reality. Below you can see a garden near the dormitory where IDPs live:

During one of the visits to the dormitory, we met a woman from Luhansk, who became twice an IDP. First time fleeing Luhansk in 2014, and then Kharkiv in 2022. Since the war broke out she has been living in Uzhorod and during our conversation about plants and landscapes, she showed us plants that she is taking care of at the

window ceiling in the corridor of the dorm. Such focus on plants in the communal space introduces aesthetic order and tidiness, and taking care of plants and space gives hope. Another woman we met in the dormitory, had similar story, as she was twice IDP and also from Luhansk region, she experienced a lot of trauma and difficulties due to war and how it affected her and her children. As we were talking to her about her life in Uzhorod and the dormitory, she mentioned plants rescued in the dormitory kitchen and the mutual concern of people for the well-being of plants, how she tenders and how perhaps it gives hope and feeling of home. Below you can see the pictures of dormitory plants:

While Uzhhorod serves as a safe space, Zakarpattia's landscapes tell another story. In the Carpathian polonyna areas, plans for wind farms have sparked deep concerns and controversy. Many turbines are proposed, even in ecologically sensitive areas like the 'Emerald Network' sites protected by European conservation law. For many locals, these plans are not just an energy question but a cultural and ecological one: the construction threatens ancient forests, biodiversity, and just ways of life of the local community.

We also had the opportunity to participate in a toloka (community clean-up), organized by a group of local activists who are trying to save the old cemetery in Uzhhorod from demolition. It is a space with its own character, overgrown with old trees and lush shrubs. The city authorities plan to create a memorial park, which will completely transform the character of the place and could easily become a catalyst for development in the area. Therefore, the activist group regularly attends cemetery cleanups and strives to demonstrate how important a space it is to the city's ecosystem, in its current, somewhat 'wild' state. They see not only its ecological significance but also its historical significance. Below, you can see a photo of the plan for the future park:

During this first field trip, we also spent couple days in Lviv, another Western city that is far from frontlines, and considered to be relatively safe. One of the places that we planned on visiting is Rozsadnyk, which is a space for urban gardening and horticulture in the middle of Lviv in the park. The idea of ??creating a multifunctional public

space for the comprehensive popularisation of modern urban gardening and horticulture appeared in early 2021. This space developed and hosted many events for the communities, and in 2023 it was focused on green participation. More than 1,650 residents participated in the events, more than a third of whom were representatives of vulnerable groups (IDPs, unemployed youth, LGBTIQ, persons with disabilities, family members of military personnel, persons with mental disorders, veterans, women who experience various forms of discrimination). We got a chance to meet people who work and volunteer there and find out more about this great initiative.

More updates will be followed after the next field trip, stay tuned!

Innovation and contribution

In Uzhhorod, people live in complicated time and space - displaced, yet building new forms of belonging. They bring their memories of home landscapes, their relationships with environment, and their grief for what has been lost. Inspired by earlier research on plant-human relationships in Ukraine and shaped by direct humanitarian experiences, this project advances multispecies ethnography by grounding it in the lived reality of war and displacement. It contributes to the 'relational turn' in anthropology and expands knowledge about how human and nonhuman lives intertwine in times of crisis. Ultimately, the project seeks to give practical meaning to theories of interspecies relations, highlighting how plants and landscapes matter deeply in shaping resilience, identity, and visions of the future during war.

Publications

Conferences

Participation in events

- Iwa Ko?odziejska took part in panel discussion at Ukrainki Dom (NOWA KARTOGRAFIA — ILE KILOMETRÓW DO LINII FRONTU. WZAJEMNE POWI?ZANIA): <https://ukrainskidom.pl/nowa-kartografia-artpole/> [4]
- Iwa Ko?odziejska took part in Festiwal Nauki (topic *Ro?liny na wojnie w Ukrainie* [Plants at War in Ukraine]): <https://www.etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/wl-i-ik-na-festi...> [5]
- *Ro?linne krajobrazy wojny w Ukrainie* [Vegetal landscapes of war in Ukraine] – lecture by Dr. Iwa Ko?odziejska: <https://bwa.wroc.pl/wydarzenie/roslinne-krajobrazy-wojny-w-u...> [6]
- Iwa Ko?odziejska spoke at the Researchers at the Border Seminar

UKR

?????????? ?????? ??? ??? ?????? ? ??????????: ???????????, ??????????? ??????????
?????????????????? ?? ??????????? ???????????????????

????? ??????????: OPUS 27

????????? ??????????????????: ?????????????????? ?????????? ??????, ???????

????? ??????: 2024/53/B/HS3/03571

????????? ??????: ??? ???????????????

????????? ??????: ??????????????? ???????????????

???? ??????????????????: 907 633 ??????

???? ??????????: 13 ?????? 2025 ?????

???? ??????????????: 12 ?????? 2028 ?????

???? ??????

????? ?????? ?? ??? ?? ?????? ??..., ??? ? ?????? ?????????? ?? ?????? ?????????? ??'????, ??? ?????? ?????????? ?? ?????? ? ?????? ?????????? ??????????. ??? ? ?????? ?????? ?????????? ?? ?????????? ?????? ?? ?????????? ??'????, ?????????? ?????????? ??, ?? ?????????? ?? ?????????? ?????? ?????????? ?????? ?????? ?????????? ?? ?????? ?????????? ?????????? ?????????? ??????????.

? ?????? ?????????????????? ?????????? ?????? ? ?????? ?????? ?????????? ?????????? ?????????? ?????? ?????????????? ?? ? ?????????? ??..., ??? ? ? ?????????? ??????. ?????????? ?? ?????? ?? ?????????? ?????? ?????????, ?????? ?? ?????????????? ?????????? ?????????? ? ?????????? ?????????? ?? ??????????. ??? ?????????? ??????????, ?? ??????, ?????? ?? ?????????? ?????? ?????????? ?????? ?????????? ?????? ??????, ?????? ?? ??????????.

???? ??????

?? ?????? ?????????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?? ?????? ? ??????, ?????? ??:

- ????????? – ?????????? ??????????, ??'????? ?? ?????? ?????????? ??????????
- ?????????? ?????? ?????? ?????????? ?????????????? ??????????
- ?????????? ?? ?????????????? ??..., ?? ?????????? ?? ?????????? ? ?????????, ?????? ?? ??????????

????????????? ?????????????? ?????????? ??????????:

?? ??? ?????????? ?????????? ?????????????? ??????????, ?????????? ?????? ?? ?????? ??? ?????????? ?? ?????????????? ?? ?????????? ?????????????? ?? ?????????? ? ?????????? ?? ?????????????? ?????????????? ?????? ?????????? ? ?? ?? ?????? ?????????????? ? ?????????? ?????????? ?? ?????????? ??????????

????????? ?? ?????? ??????????????

????????? ?????????????? ??????, ?? ?????? ?????? ?? ?????????? ?????? ?????, ?????? ?????? ?????? ??? ?????????????? ??????????. ?????? ?????? ?????? ?????????? ??????' ? ?????????? ?????????????? ??????, ?? ?????????? ? ??????, ?? ?????????, ? ??? ? ?????????? ?????? ?? ??????, ?? ?????????? ?????????? ?????? ?????????? ?????? ?????? ?? ?????? ? ?????????????? ?????????.

????? ?? ? ?????????????? ? ??? ?????????:

- ?????? ??? (? ?????????????? ?????????????? ?????????????? ??????) ?? ?????? ?????????????? ?????????? ? ?????? ?????? ?? ?????????;
- ?? ?????? ?????????? ? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????? ?????????? ??? ?????????????? ??????????, ?????????? ?????, ??? ?????????????? ?????? ?? ?? ?????? ?????? ??? ? ??? ???.

????????? ?????? ?? ?????????????????? ?????????? ?????????? ??'????, ?????? ?????????????? ?????? ?????????????? ?????? (????????? ?????????????????, ?????????? ??????????, ??? ?? ?????? ?????), ?????? ?????? ??? ?????? ?????????? ?????? ?????, ? ?????? ?????????????? ?????? ?????? ?????????? ?????????? ?????? ?? ?????? ?????????? ?????????????, ?????????? ?? ?????????????.

????? ?????????????? ?? ?????? ??????

? ?????? ?????? ?????? – ?????????? ?????? ??? ? ?????????????? ?????????????? ?????? ??????, ??? ?????? ?????????? ?? ?????, ?? ?????? ??????. ?? ?????? ?????????? ?????? ?????????????. ??? ?? ??? ?????? ??????????: ??? ?????? ??????????, ?????? ? ?????? ?????? ?? ?????, ? ??'????? ?????????? ??? ?????????.

?????? ?????????????? ?????? ?????????????? ?????? ?? ??????, ??? ?????????? ?????? ?????????? ? ?????? ??????. ???, ? 2022 ??? ??? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????????? ???, ?? ?????? ?? ?????, ?? ? ?????. ?? ?? ?????? ?????? ?????????? ?????????? ?? ??????????

[illegible]

??? ??? ????? ? ?????? ?? ?????????? ?? ????????? ????? ? ?????????, ??? ????? ? ???. ?????? ??? ????????? ?
 ????????? ? 2014 ???, ? ????? ? ????????? ? 2022 ????. ? ????????? ????? ????? ? ?????????, ? ??? ??? ?????
 ????????? ??? ????????? ?? ????????????? ????? ??????????? ?? ?????????, ?? ?????? ??????????, ????? ????? ? ??????????

???????????. ??? ???? ?????????????? ?? ????????? ? ????????? ????????? ????????? ?????????? ?????????? ?? ??????????,
? ?????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ??????. ??? ?????, ? ??? ?? ?????????? ? ??????????, ???
????? ??????, ?????????? ??? ?????? ??? ? ??? ? ?????????? ?????????, ??? ?????????? ?????? ????? ?
?????????? ?????? ????? ??, ?? ??? ?????????? ?? ?? ?? ?? ??????. ??? ?? ?????????? ? ?? ?? ?? ????? ?
????????? ?? ??????????, ??? ?????????? ?? ??????, ?????????? ?? ?????? ??????????, ?? ?? ?????????? ?????????
????? ?? ?????????????? ??????, ?? ??, ?? ??? ?????????? ?? ?????, ? ??, ??????, ?? ?? ?????? ?? ?????????? ????.
????? ?? ?????? ?????????? ?????????? ?????? ???????????:

???? ?????? ?????? ?????????? ?????????, ?????????? ?????????? ?????????????? ??? ??????. ? ???????????
?????? ?????? ?????????????? ?????????? ?????????????????? ?????????? ?????????? ?????????????? ?? ??????????. ?? ??????,
????????????????? ?????? ??????????????????, ?????? ? ?????????? ?????????? ??????, ????? ?? ?????? «?????????????
?????»», ?? ?????????????? ?????????????? ?????????????????? ?? ?????? ??????. ?? ?????????? ?????????? ?????????? ??
????? ? ?? ??? ?????????????? ?????????, ? ? ?????????? ?? ??????????????: ?????????????? ?????????? ?????????,
????????????????? ?? ?????? ?????????? ?????? ?????????? ??????.

?? ?????? ??? ?????????????? ?????? ?????? ? ?????, ?????????????????? ?????? ?????????? ?????????????, ?? ?????????????
????????????? ?????? ?????????? ? ?????????? ?? ??????????. ?? ?????? ?? ?????? ?????????? ?????????????, ?????????? ?????????
????????? ?? ?????????? ??????????????. ?????? ?????? ?????? ?????????? ?????????????????? ???, ??? ?????????? ??????
????????? ?????? ?? ??? ?????? ?????? ?????????????????? ?????????? ? ?????? ??????. ??? ?????? ?????????????? ??????????
????????? ?????????????? ?????????? ?? ?????? ?????????????????????, ?????????? ?????????? ? ?? ?????????? ?? ?????????????
????? ? ??? ?????????????, ??? «?????» ??????. ??? ?????? ?? ??? ??? ?????????????? ?????????, ? ? ??????????.
????? ?? ?????? ?????????? ?????????????? ?????? ?????????????? ??????.

??? ??? ????? ?????? ?????????? ?? ?????? ?????????? ?????? ?????? ? ??????, ?? ?????? ?????????? ?????, ???
 ?????????????? ?????? ?? ?????? ?????????? ?? ?????????????? ?????????? ??????????. ????? ?? ?????, ??? ?? ??????????
 ?????????? - ?????????, ?????? ?? ?????????? ?????????????? ?? ?????????????? ?????????? ?????? ? ??????. ????

????????? ?????????????????????? ?????????????? ?????????? ??? ?????????????? ?????????????? ?????????? ??????????
?????????????? ?? ?????????????? ?????????? ?? ????????? 2021 ????. ??? ?????????? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ?????????? ???
????????, ? ? 2023 ??? ???? ??? ?????????????????? ?? ?????????? ??????????????????. ? ?????????? ?????? ?????????? ?????? 1650
????????????, ?????? ?????????? ? ?????? ?????? ?????????????????????? ?????????????? ?????? (???, ??????????????? ?????????, ?????????, ?????? ?
?????????????????, ?????? ?????? ?????????????????????????????, ?????? ? ?????????????? ?????????????, ??????????, ??????, ??? ??????????
????????? ?????? ??????????????????). ?? ?????? ?????????????? ?????????????? ? ?????????, ??? ?????????? ?? ??????????????
?????????????????, ?? ?????????????? ?????????? ??? ?? ?????????? ??????????????.

????????? ?????????????? ?????? ?????? ?????????????? ??????????, ?????????????? ?? ??????????????????!

????????????? ?? ??????????

? ?????????????? ?????? ?????????? ? ?????????????? ?????? ?? ?????????????? – ?????????????????, ??? ?????????????? ?????? ?????????? ??????????????????????
????? ?????????????? ?????? ?????????????? ?????? ??????????????, ?????? ?????????????? ? ?????????????????? ?????????????????? ?? ?????? ?????? ??
????????????????. ?????????????????? ?????????????????? ?????????????????????? ?????????????????????? ??? ?????????????? ?? ?????????? ? ?????????? ??
????????????????? ?????????????????????? ?????????????????????? ?????????????????????? ?????????????????????? ?????????????????, ??????????????
?? ?? ?????????????? ?????????????????? ?????????? ?? ??????????????????. ??? ?????????? '????????????????? ?????????????' ? ?????????????????? ??
????????????? ?????????? ??? ??, ?? ?????????????? ?? ?????????????????? ?????????? ?????????????????????? ? ?????? ??????. ??????????, ?????????? ??????????
????????? ??????????????????, ?????????????????????????????? ?????????????? ?????????????? ??????????????, ?????????????????????, ??? ??????????
????????????? ?????????? ?????????? ?? ?????????????? ? ?????????????????? ??????????????, ?????????????????????? ?? ?????????? ?????????????????? ??? ???
????????.

?????????????????

?????????????????

????????? ? ??????????

- ??? ?????????????????? ?????????? ?????????? ? ?????????????? ?????????????? ? ?????????????????? ?????? (????? ?????????????????? — ??????????
????????????????? ?? ??????????????. ?????????????????????????????): <https://ukrainskidom.pl/nowa-kartografia-artpole/> [4]
- ??? ?????????????????? ?????????? ?????????? ? ?????????????? ?????????? (?????: ?????????? ? ?????? ? ??????????):
<https://www.etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/wl-i-ik-na-festi...> [5]
- ?????????????? ?????????????? ?????????? ? ?????????? – ?????????? ?????????? ??? ??????????????????????
- ??? ?????????????????? ?????????????? ?? ?????????????? «????????????????? ?? ??????????».

PL

Roślinne krajobrazy wojny w Ukrainie. Odporno??, zaradno??, solastalgia, dyskursy narodotwórcze

Opis projektu

Wojna wpływa nie tylko na ludzkie życie, ale także przekształca ekosystemy i życie podmiotów pozaludzkich, które zmuszone są do adaptacji do nowych, często niszczycielskich okoliczności. W miarę jak nauki humanistyczne i społeczne coraz częściej badają relacje międzyludzkie poprzez etnografię wielogatunkową, trwająca wojna na Ukrainie stanowi ważny i pilny kontekst dla analizy tych powiązań.

Od czasu pełnej inwazji Rosji na Ukrainę, zniszczenia środowiska stały się szeroko dyskutowane zarówno w mediach tradycyjnych, jak i społeczno-cywilnych. Obrazy i historie o zniszczonych przez wojnę krajobrazach, ekobójstwie i przetrwaniu wielu gatunków są obecne we współczesnych dyskusjach i narracjach. Narracje te

podkreślaną, jak rośliny, zwierzęta i ekosystemy stają się częścią ludzkich doświadczeń wojny, strat i odporności.

Cel projektu

Projekt koncentruje się na relacjach człowiek–roślina podczas wojny na Ukrainie, a w szczególności na:

- Solastalii – cierpieniu emocjonalnym związanym z utratą znanego środowiska
- Odporności człowieka w obliczu zniszczeń ekologicznych
- Dyskursach narodotwórczych, które odwołują się do relacji z roślinami, ziemią i krajobrazem

Główne pytania badawcze obejmują:

Jak ludzie postrzegają zniszczenia środowiska spowodowane działaniami wojennymi? Czy wojna wywołuje nostalgię za zniszczonymi lub utraconymi krajobrazami? W jaki sposób relacje z roślinami i ekosystemami wspierają odporność człowieka? I jak te doświadczenia znajdują odzwierciedlenie w codziennych praktykach i narracjach kulturowych?

Kontekst i metody badawcze

Różnorodność ekologiczna Ukrainy, od wschodnich stepów po zachodnie lasy bukowe, tworzy zróżnicowane doświadczenia zmian środowiskowych. Badania terenowe w ramach projektu obejmą wywiady z osobami wewnątrznie przesiedlonymi, zamieszkującymi Użhorod na Zakarpaciu, a także z mieszkańcami miasta i regionu, których rozumienie strat środowiskowych kształtowane jest przez media i kontakt z przesiedlonymi społecznościami.

Projekt będzie realizowany dwutorowo:

- poprzez gromadzenie (z wykorzystaniem różnorodnych metod etnograficznych) i analizę materiałów etnograficznych z wyjazdów terenowych na Zakarpacie;
- oraz analizę cyfrowych i tradycyjnych przekazów medialnych na temat zmiany postrzegania zmian środowiskowych spowodowanych wojną, wskazywanych przez ludzi jako źródła ich wiedzy na ten temat.

W celu uzyskania głębszego i bardziej zróżnicowanego zrozumienia relacji międzygatunkowych zastosowane zostaną różne metody etnograficzne (w tym mapowanie, wykorzystanie fotografii, materiałów wideo i metod spacerowych), zbierane będą okazy fotograficzne różnych gatunków roślin, a w procesie badawczym będą współtworzone działania artystyczne z udziałem uczestników badań, artystów i badaczy.

Proces badawczy i wyjazdy terenowe

W samym środku wojny Użhorod to stosunkowo spokojne miasto na najbardziej wysuniętym na zachód Zakarpaciu na Ukrainie, które stało się skrzyżowaniem dróg dla osób poszukujących bezpieczeństwa. To właśnie tam prowadzimy nasze badania. Wojna nie tylko niszczy społeczność: przekształca ekosystemy, wyrwa rośliny i ludzi z korzeniami, a także wymusza zupełnie nowe rzeczywistości.

Użhorod, położony w pobliżu granicy ze Słowacją i nad rzeką Uż, wydaje się cichy w porównaniu z linią frontu. Jednak od 2022 roku miasto jest świadkiem niezwykłych zmian: przybyły dziesiątki tysięcy osób wewnątrznie przesiedlonych, co odmieniło zarówno miasto, jak i region. Podczas naszej pierwszej wizyty terenowej odwiedziliśmy centrum wolontariatu „Siverskodonetski pavuchky” (Pajuki z Siverskodonetska), gdzie ludzie mogą przyjąć i tworzyć siatki maskujące dla żołnierzy na linii frontu. Takie siatki są niezwykle pomocne w osłonięciu sprzętu wojskowego przed dronami i pojazdami bojowymi. Do ośrodka przybywają głównie osoby wewnątrznie przesiedlone z różnych miast i regionów – niektóre są okupowane, inne znajdują się na linii frontu lub w jej pobliżu. Poświęciliśmy sporo czasu na pomoc w budowaniu sieci i poznawanie ludzi, ich historii, ich obecnego życia w Użhorodzie i tego, za czym tęsknią w swoich rodzinnych miastach i regionach. Mieliśmy również okazję nawiązać kontakt z osobami z uniwersytetu w Użhorodzie, z których część to naukowcy zajmujący się podobnymi tematami i badaniami, a także mieliśmy okazję odwiedzić akademiki uniwersyteckie, w których mieszkają osoby wewnątrznie

przesiedlone. Da?o nam to równie? mo?liwo?? rozmowy z ró?nymi osobami, które podzieli?y si? swoimi poruszaj?cymi historiami. Mieli?my okazj? dowiedzie? si? wi?cej o ich domach, które musieli opu?ci?, o tym, za czym t?skni?, jaki rodzaj naturalnego i miejskiego krajobrazu znaj? i pami?taj?, oraz jak odnajduj? si? w nowym miejscu i nowej rzeczywisto?ci. Poni?ej wida? ogród w pobli?u akademika, w którym mieszkaj? osoby wewn?trznie przesiedlone:

Podczas jednej z wizyt w akademiku spotkaliśmy kobiety z Ługańska, która dwukrotnie została przesiedlona. Po raz pierwszy uciekła z Ługańska w 2014 roku, a następnie z Charkowa w 2022 roku. Od wybuchu wojny mieszka w Użhorodzie i podczas naszej rozmowy o roślinach i krajobrazie pokazała nam rośliny, którymi się opiekuje, na

suficie okna w korytarzu akademika. Takie skupienie się na roślinach w przestrzeni wspólnej wprowadza estetyczny ład i porządek, a dbanie o rośliny i przestrzeń daje nadzieję. Inna kobieta, którą spotkaliśmy w akademiku, miała podobną historię. Dwukrotnie była przesiedlona i również pochodziła z obwodu Ługańskiego. Doświadczyla wielu traum i trudności związanych z wojną i tym, jak wpłynęła ona na nią i jej dzieci. Kiedy rozmawialiśmy z nią o jej życiu w Użhorodzie i w akademiku, wspomniała o roślinach uratowanych z kuchni akademika i o wzajemnej trosce ludzi o ich dobro, o tym, jak je pielęgnuje i jak to być może daje nadzieję i poczucie domu. Poniżej można zobaczyć zdjęcia roślin w akademikach:

Chociaż Użhorod jest bezpieczną przestrzenią, krajobrazy Zakarpacia opowiadają inną historię. Na połoninach w Karpatach plany budowy farm wiatrowych wzbudziły głośnie obawy i kontrowersje. Wiele turbin jest planowanych, nawet na obszarach wrażliwych ekologicznie, takich jak obszary „Sieci Szmaragdowej”, chronione europejskim prawem ochrony przyrody. Dla wielu mieszkańców plany te to nie tylko kwestia energetyczna, ale także kulturalna i ekologiczna: budowa zagraża starożytnym lasom, bioróżnorodności i po prostu sposobowi życia lokalnej społeczności.

Ponadto miałyśmy również okazję wziąć udział w tożsaczej, zorganizowanej przez grupę lokalnych aktywistek, które starają się uchronić stary cmentarz w Użhorodzie przed likwidacją. Jest to przestrzeń ze swoim charakterem, porośnięta starymi drzewami i bogatymi zakrzewieniami. Władze miasta planują utworzyć park pamięci, który całkiem zmieni charakter miejsca i łatwo stanie się przyczynkiem dla rozwoju deweloperki w okolicy. Dlatego ta grupa aktywistów przychodzi regularnie na sprzątanie cmentarza i stara się pokazać, jak ważna jest przestrzeń dla ekosystemu miasta jest on w swojej obecnej lekko „zdziczałej” postaci. Widz nie tylko jego ekologiczne znaczenie, ale i historyczne. Poniżej można zobaczyć zdjęcie planu przyszłego parku:

Podczas tej pierwszej wycieczki spędzi?my równie? kilka dni we Lwowie, innym zachodnim mie?cie, po?o?onym daleko od linii frontu i uwa?anym za stosunkowo bezpieczne. Jednym z miejsc, które planowali?my odwiedzi?, by? Rozsadnik, przestrze? miejskiego ogrodnictwa i ogrodnictwa w parku w centrum Lwowa. Pomys? stworzenia

wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej, s?u??cej wszechstronnej popularyzacji nowoczesnego miejskiego ogrodnictwa i ogrodnictwa, narodzi? si? na pocz?tku 2021 roku. Przestrze? ta rozwin??a si? i go?ci?a wiele wydarze? dla spo?eczno?ci, a w 2023 roku koncentrowa?a si? na zielonym udziale spo?ecznym. W wydarzeniach wzi??o udzia? ponad 1650 mieszka?c?w, z których ponad jedna trzecia to przedstawiciele grup wra?liwych (przesiedle?cy wewn?trzn, bezrobotna m?odzie?, osoby LGBTIQ, osoby z niepe?nosprawno?ciami, cz?onkowie rodzin ?o?nierzy, osoby z zaburzeniami psychicznymi, weterani, kobiety do?wiadczaj?ce r?nych form dyskryminacji). Mieli?my okazj? spotka? si? z osobami, które pracuj? i anga?uj? si? w wolontariat, i dowiedzie? si? wi?cej o tej wspiania?ej inicjatywie.

Wi?cej informacji pojawi si? po kolejnym wyje?dzie!

Innowacje i wk?ad

W U?horodzie ludzie ?yj? w skomplikowanej przestrzeni i czasie – wysiedleni, a jednak buduj?cy nowe formy przynale?no?ci. Przynosz? ze sob? wspomnienia o rodzinnych krajobrazach, relacje z otoczeniem i ?al po stracie. Zainspirowany wcze?niejszymi badaniami nad relacjami mi?dzy ro?linami a lud?mi na Ukrainie i ukszta?towany przez bezpo?rednie do?wiadczenia humanitarne, projekt ten rozwija etnografi? wielogatunkow?, osadzaj?c j? w realiach wojny i wysiedle?. Przyczynia si? on do 'zwrotu relacyjnego' w antropologii i poszerza wiedz? na temat tego, jak ?ycie ludzi i zwierz?t splata si? w czasach kryzysu. Ostatecznie projekt d??y do nadania praktycznego, zorientowanego na cz?owieka znaczenia teoriom relacji mi?dzygatunkowych, podkre?laj?c, jak wa?ne s? ro?liny i krajobrazy dla kszta?towania odporno?ci, to?samo?ci i wizji przysz?o?ci w czasie wojny.

Publikacje

Konferencje

Udzia? w wydarzeniach

- Iwa Ko?odziejska wzi??a udzia? w dyskusji panelowej w Domu Ukrainki (NOWA KARTOGRAFIA — ILE KILOMETR?W DO LINII FRONTU. WZAJEMNE POWI?ZANIA): <https://ukrainskidom.pl/nowa-kartografia-artpole/> [4]
- Iwa Ko?odziejska wzi??a udzia? w Festiwalu Nauki (temat Ro?liny na wojnie na Ukrainie): <https://www.etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/wl-i-ik-na-festi...> [5]
- Ro?linne krajobrazy wojny w Ukrainie – wyk?ad dr Iwy Ko?odziejskiej: <https://bwa.wroc.pl/wydarzenie/roslinne-krajobrazy-wojny-w-u...> [6]
- Iwa Ko?odziejska wyst?pi?a na Seminarium Badaczek i Badaczy na Granicy.

Source URL: <https://www.etnologia.uw.edu.pl/en/node/6994>

Links

- [1] <https://www.ncn.gov.pl/ogloszenia/konkursy/opus27>
[2] <https://www.ncn.gov.pl/>
[3] <https://www.ncn.gov.pl/en/ogloszenia/konkursy/opus27>
[4] <https://ukrainskidom.pl/nowa-kartografia-artpole/>
[5] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/wl-i-ik-na-festiwalu-nauki>
[6] <https://bwa.wroc.pl/wydarzenie/roslinne-krajobrazy-wojny-w-ukrainie-wyklad-dr-iwy-kolodziejskiej/>